TOBB BAŞKANI M. RİFAT HİSARCIKLIOĞLU:

“Birinci önceliğimiz **iç tüketimi artırmak**”

Bu yıl dokuzuncusu gerçekleştirilen Perakende Günleri 2009’da bir konuşma yapan TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, Türkiye’de ekonominin, özel tüketim harcamaları arttığı zaman büyüdüğünü, azaldığı zaman aşağı indiğini belirterek, **“Türkiye’nin mutlu ve müreffeh olması için birinci önceliğimiz iç tüketimi artırmak olmalıdır”** dedi.

Perakende sektöründe, yeni uygulamaların tartışıldığı, zıt görüşlerin paylaşıldığı, iş birliği fırsatlarının oluşturulduğu Perakende Günleri 2009, Lütfi Kırdar Kongre ve Sergi Sarayı’nda gerçekleştirildi. Bu yıl dokuzuncusu gerçekleştirilen etkinlikte konuşan TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, dünyada yaşanan bu ekonomik kriz karşısında önce her ülkenin tedbirler almaya çalıştığını, daha sonra ise dünya ekonomisinin yüzde 85’ini oluşturan G-20 zirvesinde küresel kriz karşısında nasıl önlem alınabileceği ve krizin etkisinin nasıl azaltılabileceğinin tartışıldığını hatırlattı. Hisarcıklıoğlu, 2009 yılının ilk altı ayında Amerika Bölgesi’nde, Meksika yüzde 9,2, Rusya yüzde 9,8 küçülürken, Türkiye’nin de yüzde 10,3 oranında küçüldüğünü belirtti. Türkiye ekonomisinin, 2009 yılının ilk altı ayındaki küçülmesinin Cumhuriyet tarihindeki ikinci büyük küçülmesi olduğunu dile getiren Hisarcıklıoğlu, 2009 yılında Türkiye küçülürken, Çin’in yüzde 25 oranında, Hindistan’ın ise yüzde 5,4 oranında büyüdüğünü söyledi.

“KAVGAYA BAŞLADIK, KRİZİ ALGILAYAMADIK”

Türkiye’nin daha önce de kriz yaşadığını, ancak krizin yanında fırsatların da ortaya çıktığını dile getiren TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, Türkiye’nin 2001 krizi sonrasında alınan tedbirlerle hızla büyümeye başladığını, 2005-2006 döneminde ise rehavete kapıldığını söyledi. 2008’in sekizinci ayından sonra ise ekonominin, hızla aşağı inmeye başladığını belirten Hisarcıklıoğlu, “Biz dünyada kriz yokken işin bereketini, rahmetini kaybetmeye başladık. Dünya ekonomileri yukarı giderken, bizimki aşağı gitmeye başlamıştı. Kendi içimizde kavgaya başlayınca kaybettik, o nedenle bu kriz algılanamadı” dedi.

“GÜNEYDOĞU ANADOLU KRİZDE, IRAK VE SURİYE PAZARINI İYİ DEĞERLENDİRDİ”

Günümüzde yaşanan küresel ekonomik krizde imalat sanayinin yüzde 20 küçüldüğünü, ancak krizden her bölgenin aynı oranda etkilenmediğini söyleyen TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, “Mesela bu krizden Güneydoğu etkilenmedi. İç Anadolu kan kaybediyor, Güneydoğu Anadolu’da Irak ve Suriye pa-

>> **TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, Türkiye’de ekonominin, özel tüketim harcamaları arttığı zaman büyüdüğünü, azaldığı zaman aşağı indiğini belirtti.**

zarını iyi değerlendirdiği için büyüme var. Geçenlerde baktım Amasya'da küçülme yok. Şehrin iki önemli girdisi var. Bunlar tarım girdisi ve memur maaşları. Amasya ürün bol olduğu için etkilenmemiş. En çok etkilenen bizim markalaşmış on bir şehrimiz, Gaziantep hariç" dedi.

Bu krizden en çok etkilenen sektörün ise giyim olduğuna dikkat çeken Hisarcıkloğlu, "Türkiye'nin GSMH düştükçe, insanlar giyim alışverişinden kısıyor" diye konuştu. Ancak krizden, her sektörün aynı oranda etkilenmediğini de dile getiren Hisarcıkloğlu, "Otomotiv sektörü yüzde 40 daralırken, beyaz eşyanın yüzde 5 büyüdüğünü görüyoruz" dedi.

>> TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, Perakende Günleri 2009'un açılışına TOBB Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı ve İSO Yönetim Kurulu Başkanı C. Tanıl Küçük ve TOBB Gümrük ve Turizm İşletmeleri Ticaret A.Ş. (GTİ) Yönetim Kurulu Başkanı Arif Parmaksız ile birlikte katıldı.

"EN BÜYÜK AYAK BAĞIMIZ İŞSİZLİK OLACAK"

Türkiye'de bu krizle birlikte işsiz sayısının altı milyon 300 bin kişiye ulaştığına dikkat çeken Hisarcıklıoğlu, şunları söyledi:

"Türkiye'de altı milyon 300 bin kişi işsiz. Bu altı milyon 300 bin kişi işsizse, mutsuz demektir. Türkiye'nin yaş ortalamasının 28 olduğunu düşünürsek, bu rakam çok yüksek. Bizim yapmamız gereken, her yıl 700 bin genç istihdama katılıyor. Bunlara iş bulmalıyız. İnsanlar mutlu olacaksa, altı milyon 300 bin insana iş bulmak zorundayız. Her yıl üniversiteyi bitirip iş gücüne katılan 700 bin gence iş bulmak durumundayız. Bu müthiş bir güç, geleceğimizin itici gücü… Bunları iyi yönetebilirsiniz. Eğer bu insanlara iş bulabilirsek lokomotifimiz olacak. Bu insanları mutsuz bırakırsak, en büyük ayak bağımız olacak. Şimdi 700 bin, gelecekte bir milyon kişi olacak. Türk gencine ve insanına iş bulabilmek için Türkiye ekonomisini büyütmek mecburiyetindeyiz."

"DEVLET HARCADIKÇA VATANDAŞTAN ALIYOR"

2009 ile 2008 yılının ilk dokuz ayı karşılaştırıldığında Türkiye'nin bütçe giderlerinde yüzde 19'luk bir artış olduğunu, devletin bu krizin etkisini azaltabilmek için harcama yaptığını dile getiren TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, devletin en çok harcamayı cari harcamalarda yaptığını ve bütçe gelirlerinin de geçen yıla göre yüzde 3 azaldığını söyledi.

Hisarcıklıoğlu, devletin harcama yapmasının istenilmemesi gerektiğini dile getire-

>> Perakende Günleri 09 renkli bir açılışla başladı. Tartışma Yarışması'na katılan 48 markanın temsilcileri marka bayraklarıyla sahne alıp mağazacılık andı içti.

>> TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, 2009 ile 2008'in ilk dokuz ayı karşılaştırıldığında Türkiye'nin bütçe giderlerinde yüzde 19'luk bir artış olduğunu, devletin bu krizin etkisini azaltabilmek için harcama yaptığını dile getirerek, bunda en büyük payın cari harcamalara gittiğini ve bütçe gelirlerinin de geçen yıla göre yüzde 3 azaldığını belirtti.

rek, "Devlet dediğiniz aslında sizsiniz. Devlet harcasın değdiğiniz zaman cebinizden 100 lira vereceksiniz. Devlet harcadıkça senden alıyor. Diyelim ki 100 liralık benzin aldınız, 31 lirasını benzine veriyor, 69 lirayı vergi olarak ödüyorsunuz. Yani devletin harcamasını finanse eden sizsiniz. O nedenle siyasetçilerle bir araya geldiğimde, 'Aman harcama' diyorum, çünkü harcadıkça benden alacak" şeklinde konuştu.

Türkiye'de ekonominin, özel tüketim harcamaları arttığı zaman büyüdüğünü, azaldığı zaman aşağı indiğini belirten Hisarcıklıoğlu, "Türkiye GSMH'sini 100 olarak alırsak, yüzde 70'ini özel tüketim oluşturuyor. Eğer buraya 10 puan destek sağlasaydık, Türkiye ekonomisi yüzde 7 büyürdü. Türkiye'nin mutlu ve müreffeh olması için birinci önceliğimiz iç tüketimi artırmak olmalıdır" dedi.

>> Hacı Ömer Sabancı Holding Perakende Grup Başkanı ve TÜSİAD Yönetim Kurulu Üyesi Haluk Dinçer, Türkiye ekonomisinin dünya ekonomisine tamamen entegre olduğu için küresel krizden etkilendiğini söyledi.

"PARA PİYASAYA GELMEDEN HAZİNE BONOSUNA GİDİYOR"

Son dokuz ayda bankalardaki mevduat oranının yüzde 20 artarak, 36 milyar dolara ulaştığını, ancak bankaların bu para ile Hazine bonosu aldığına dikkat çeken TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, paranın piyasaya gelmeden devlete gitmesinden yakındı. Krizle birlikte yastık altının da harekete geçtiğini dile getiren Hisarcıklıoğlu, altın satışında ise patlama yaşandığını söyledi.

TOBB'un, AB'deki milli geliri Türkiye'nin ne zaman yakalayabileceği konusunda bir çalışma yaptığını dile getiren Hisarcıklıoğlu, Türkiye ekonomisinin yüzde 7 büyüdüğünde, 2020'de AB'de fert başına gelirin yarısını yakalayabilecek duruma gelebildiğini belirterek, "2038'de ise eşit hale geliyoruz. Ancak Cumhuriyet tarihinden bu yana ortalama bizim büyümemiz yüzde 4,5 civarında. Bizim yüzde 4,5'lik büyümeye devam edebilmemiz halinde 2020 yerine 2040'da yarısını yakalıyoruz" değerlendirmesinde bulundu.

TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, bugünkü şartlarda şirketlerin birleşerek, beraber masraflarını sıfıra indirebileceklerini vurguladı; bu birleşme ve ortak iş yapma kültürünün Türkiye'de yeterince gelişmediğini, bunun gelişmesi gerektiğinin altını çizdi.

Türkiye'nin önümüzdeki dönemde demokrasinin kalitesini artırmaya yönelmesi gerektiğine dikkat çeken Hisarcıklıoğlu, bunun yolunun da hesap verebiliyor olmaktan geçtiğini söyledi. Hisarcıklıoğlu, "Vergiyi sen veriyorsun, ama paranın nereye harcandığını soramıyorsun. Tek hesap sorma yeri var, o da seçim sandığı. Eğer bu ülkede altı milyon 300 bin kişinin ve her yıl 700 bin kişinin iş ihtiyacı varsa, biz onların mutlu ve müreffeh olmasını sağlarız. Yeter ki, rakiplerimizle bizi aynı yarışa sokun başka bir şey istemiyoruz" dedi.

KARAR YANILGILARINDAN PARANIN PSİKOLOJİSİNE

Küresel krizin tek hayrını, "Obama iktidarı" olarak gösteren Hacı Ömer Sabancı Holding Perakende Grup Başkanı ve TÜSİAD Yönetim Kurulu Üyesi Haluk Dinçer, "Yeni Denge Yeni Oyun" başlıklı oturumda önümüzdeki günleri, hesabın-kitabın, verimliliğin her zamankinden fazla önem kazanacağı, deli dolu işlerden hızla vazgeçilen bir dönem olarak tanımladı.

Haluk Dinçer, perakende sektörü ile ilgili değerlendirmeler ışığında, perakendeyi ana iş kollarından biri ve büyüme alanı olarak belirleyen Sabancı Grubu'nun gözünden sektörün nasıl göründüğüne ilişkin değerlendirmelerde bulundu. Dinçer, Türkiye ekonomisinin dünya ekonomisine tamamen entegre olduğu için küresel krizden etkilendiğine işaret etti.

Toplantıda konuşan Multi Turkmall Ceo'su Levent Eyüboğlu ise, son yıllarda AVM'lerin imajının zedelendiğine değinerek, sektörde hızlı büyümenin sıkıntılarının yaşandığını fakat önümüzdeki dönemde perakendecilerle daha çok iş birliğine gidilerek, zedelenen imajın düzeltileceğini ifade etti. Eyüboğlu, 2010 yılının son çeyreğinden itibaren AVM yatırımlarının hızlanacağını ve AVM'lerin doluluk oranının yüzde 90'ları bulacağını öne sürdü.